

VADÁSZ- ÉS VERSENYLAP.

Kedd, martius 30.

9. SZ.

Második évfolyam 1858.

A kolozsvári lóversenyek sorozata 1858.

(Július 26 és 27.)

Hétfő július 26.

I. Első osztályú államdíj 500 arany.

Futhatnak 4 éves és idősb minden országbeli mén és kanczalovak. Távol-ság $3\frac{1}{2}$ ang. mérföld. Tétel 200 pfrt; bánat 100 pfrt; ha azonban a verseny előtt 4 héttel vonatik vissza, a bánat csak 50 pfrt. Teher 4 évesre 105 font, 5 évesre 111 font, 6 és idősbre 114; az ausztriai birodalomban ellett lovakra 5 fonttal kevesebb. A tét- és bánatpénzek fele az első, fele a második lóé. Aláírás és nevezés június 1-én déli 12 óráig.

II. Vadászdíj 600 pfrt.

Futhat minden nemtelivér bármely nemű s bárhol nevelt ló, mely a kolozsvári kopófalka után a futtatás előtti vadászdíjben 6-szor volt lovagolva. Távol-ság 2 ang. mérföld; a nem distanczirozott lovak által fél-fél óra közre mindaddig ismételve, míg valamelyik kétszer lett nyertes. Teher 5 évesre 130 font, 6 évesre 135 font, idősbre 140 font, ménlő 3 fonttal többet visz, ló, mely már valahol nyert 5 fonttal többet, Angliából jött ló 5 fonttal többet. Ha nincs 4 aláíró, nincs futás. Nevezni lehet a futtatások megkezdése előtti nap (jul. 25.) déli 12 óráig. Tétel 25 pfrt. Fuss vagy fizess. Úrlovasok saját színeikben. A tétel 100 pfrtig a kolozsvári angol kopófalka fenntartására fordítatik. A 100 pfrtot meghaladó rész pedig a nyertes lóé.

III. Erdélyi díj 1000 pfrt.

Futhat minden Erdélyben ellett bármely nemű ló, mellyről hitelesen kimu-tattatik, hogy nem telivér. Távol-ság 3 ang. mérföld. Teher 4 évesre 110 font, 5

évesre 120 font, 6 évesre s idősbre 125 font, mén 5 fonttal többet visz. Ló, melly már valahol nyert 5 fonttal többet. Nevezni kell június 1-én déli 12 óráig. Tétel 100 pfrt, fele bánat. Az első ló kapja a tét- és bánatösszeg felét, a második ló a másik felét; de ha a 2-ik ló distanczirozva lenne, az egész tét- és bánatösszeget az 1-ső ló kapja.

IV. Földészek versenye.

A díjak később fognak közzé tétetni. Futhatnak mezeigazdák saját erdélyi faj lovai, mellyek angol vagy arab fajjal vegyítve nincsenek. Távolság 1 ang. mértföld. Bejelentés a futás napjáig. Lovasok szokott öltözetökben, szőrén.

Kedd július 27.

I. Másodosztályú államdíj 300 arany.

Futhat minden Erdélyben ellett és nevelt mén és kanczaló. Távolság $2\frac{1}{2}$ ang. mértföld. Tétel 100 pfrt; bánat 50 pfrt; ha azonban a verseny előtt 4 héttel vonatik vissza, a bánat csak 25 pfrt. Teher 3 évesre 90 font, 4 évesre 105 font, 5 évesre 111 font, 6 évesre és idősbre 114 font; minden Erdélyen kívül fogamzott, de anyjában hozott és Erdélyben ellett ló 3 fonttal többet visz. A tét- és bánatpénzek fele az első, fele pedig a 2-ik lóé. Nevezés június 1-én déli 12 óráig.

II. Akadályverseny (Steeple chase) 120 arany.

Körülbelől 3 ang. mértföld, 3 árok és 3 korlát-akadállyal. (Részletei közelebb közhírré fognak tétetni.)

III. Kísérleti verseny.

Tisza László által ajánlott tiszteletdíj, 20 arany értékű serleg. Futhat minden Erdélyben ellett nemtelivér 4 éves kancza. Távolság 2 ang. mértföld. Teher 110 font. Ha nincs 4 aláíró, nincs futás. Nevezni kell 4 héttel a futás napja előtt déli 12 óráig. Tétel 10 arany. Fuss vagy fizess. A tétel az első lóé egészen. Ló, melly a tiszteletdíjt egyszer nyerte, arra többször nem futhat, de a nyertes tulajdonosa a serleget jövő futáson más lóval védeni tartozik; ha akkor másnak lova lenne első, a serleg arra száll s csak annak válik állandó tulajdonává, ki a kísérleti versenyben két egymást követő évben nyertes.

IV. Asszonyágok díja.

Később fog megneveztetni. Futhat minden Erdélyben és Magyarhonban ellett félvér ló. Távolság $1\frac{1}{2}$ ang. mértföld. Tétel 2 arany. Fuss vagy fizess. Minden idomitott ló kizárva. Első lóé a díj és a betételek fele, második lóé a tételek második fele. Úrlovasok saját színeikben. Nevezés július 24-én déli 12 óráig.

Minden bejelentéseknek és nevezéseknek a kitűzött határidőig pályatitkár Páll Sándor úrnál írásban és a tételek lefizetése mellett kell megtétetniök. Lakása Kolozsvár, Nagy piac, 269. számú ház.

Thomboy.

(Angol kopó lövadászaton.)

Ma már nem kérdés többé, mellyik Európa első nemzete. Alig van valami akár az elmélet világában, akár a kivitel gyakorlati terén, mellyben az angol nemzet a legkitünőbb példányt előmutatni képes ne volna.

A magyar legjobbnak tartotta erdélyi lovát, míg az angollal nem versenyzett, — leghatalmasabbnak hitte a homokos gyepre szokott agarát, míg ugyanazon a téren egy jó angollal össze nem került. Most már, bár mennyire nógat is bennünket nemzeti büszkeségünk ellenkező hiedelemre, meg kell hajolnunk a leverő igazság előtt s úgy ebben, mint minden egyébben elismernünk irigylendő fennsőbbiségét ama nemzetnek, melly két század alatti folytonos okszerű haladásával világhatalmi helyzetre vivta fel magát.

Ezek folytán nem csoda, ha minden czélszerűen haladni kívánó e nemzet ismert működését követésre méltó példányul tüzte ki magának; s kik ezt józan következetességgel tették, mint például lónevelésben a németek, tettüket megbánni semmi okuk sincs.

A magyar is, egykori nagy vezetője nyomán indulva, sokat átvett már az angoloktól s ezek között a nyúl- és rókakopókkal zaklató (par force) vadászatot. *)

A vadászat e neme az angoloktól kerülvén hozzánk, tőlük kellett megszerezniünk az ahhoz szükséges kopófalkákat is, minthogy ilyenek nálunk nem léteztek, vagy legalább akkoriban nem; — mert hogy valaha tartattak hazánkban zaklató falkák, arról meggyőzött bennünket b. Wenckheim Bélától a „Vadászalbumban“ múlt évben megjelent czikk, mellyben e jeles sportsman vissza vezette még egyszer emlékezetét azon pályára, hol egykoron olly szeplőtlen jellemmel s hazafiúi buzgalommal működött, s megmutatta boldog emlékezetű „Corpus Jurisunkból“, hogy az 1729: 22 törv. cikkben eltiltott sincoran (chien courant) kutyák nem más mint zaklató falkák lehettek.

Még mai napig is, midőn a két testvér hazában már 6 falka műkö-

*) Nem tudom magyarul a par force vadászatot helyesebben kifejezni, mint ha azt zaklató vadászatnak nevezem, mi ha nem fordítása is a par force-nak, de véleményem szerint propriusabb kitétel, mint ez; mert a vadászat e neménél a vad minden fegyver nélkül, csupán zaklatás és kifárasztás által, kerül hatalmunkba.

dik, Angolhonból pótolatnak évenként a falkák, mert az itthon nevelt-tek használhatóságára nézve több helyütt tett gyakori kísérletek (kevés kivétellel) mindenütt sikeretleneknek mutatkoztak.

Tétettek helyenként arra nézve is kísérletek, valljon nem lehetne-e fegyver alá hajtó magyar kopóinkat zaklató vadászatra használni? de tudtomra mindenütt alkalmatlanoknak találtattak.

Innen ama kérdés merül fel: ha már bizonyos, hogy az angol kopó zaklató vadászatra jobb a magyarnál, nem volna-e az jobb lövés alá hajtásra is emennél?

Én azt hiszem, hogy e kérdésre igennel felelhetünk. *)

Én ugyan nagy lövész nem voltam soha s nem is igen tudok hozzá, sőt lövésre hajtó kopókkal vadászatot látni sem volt alkalmam; mert szülőföldem s lakásom ama nagy tér, mellyre imitt amott csak néhány fácskát birt eddigelé erőszakolni az emberi szorgalom. De azért tökéletesen felbirom fogni a szenvedélyes lövész kedélyizgatottságát a vadászat e nemének gyakorlásánál; — mert ha villanyos ütést érez ereiben a lovas vadász a zaklató falka őszhangzó zenéjének hallatára, mellynek a roppant azúr égbolt alatt tömérdek helye van szerteoszlan, mennyivel erősebben hathat az a lövész idegzetére, midőn ez a századok alatt szabálytalanul növekedett erdők viharokat túlélte lombjainak árnyában, hol minden, mi az emberben költői, a kebelre tolakodik, lesi lassú közeledését azon ismert kedves symphoniának, mellyet évezredes bérecek sokszorozva vernek vissza.

Nem magam érdekében tehát, hanem azokéban, kiknek a vadászat e nemét gyakorolni kedvük s alkalmuk van, tűzöm ki e kísérletre méltó kérdést.

Az elmélet nyomán indulva, véleményemet azzal indokolom, hogy a vadászat mind a két nemének fő kelléke, hogy a kopó biztosan s fáradhatlanul nyomon hajtson s arról a végletig soha le ne álljon; s mint-hogy e működést zaklató vadászatoknál az angol kopó biztosabban és szorgalmasabban teljesíti mint a magyar: nincs ok, miért ne tenné azt épen úgy a lövés alá hajtásnál is. — De hogy okoskodásomat gyakorlati tapasztalással is támogathassam, közlöm egy derék zaklató kopó életírását.

*) Tiszta Károly úrnak e lapok múlt évi folyama 20-ik számában (340 l.) közölt cikke, nyúlkopókkal tett illetően kísérletnek szintén kedvező sikeréről tanúskodik.
Szerk.

Ezen zaklató kopó neve Thomboy; — hozatott Angolhonból 1851-ik évben Csákóra az első csákói falkával s így ő volt egyike azon kopóknak, mellyeknek csaholása a nagy catastroph után legelőbb hangzott honunkban. Ő volt ezek között a kiváló vezérkedő (leader), szaglása biztos, hangja felséges, mély, erős és átható; testalkotása egyike a legszebbeknek, mi e nemben látható; sebességre pedig vele érkezett társait annyira felülmúlta, hogy miután a többiek sebességét fokozni nem lehetett, nehogy a falka szakadozottá váljék, a falkavezető kénytelen volt sebességét nyakába akasztott nevezetes teherrel mérsékelni; de ő e teherrel is folyvást vezére maradt a falkának. Vadászott Csákón négy éven át, mindig mint biztos és fáradhatlan vezér. A negyedik vadászati évszak után egy vadásztársunk, kinek különös kedvence volt, kedvzéből telelésre magához vette s itt egy ló hátúlsó bal lábára taposván, azt eltörte, mi által a derék állat további használatra alkalmatlanná válván, a falkából kimustráltatott.

Mint ilyen kegyelemkenyeret evett pártfogójánál s egészen azon bánásban és szabadságban részesült, mellyel kedvencz házi ebeinket szoktuk ellátni.

1856. év január havában meleg déli szél folytán hirtelen felengedett a föld fagya s a gyepet ollyanná tette, millyent a szenvedélyes vadász mindig irigyel, ha azon nem vadászhat. Thomboy pártfogója s már ekkor voltaképen tulajdonosa, ha már nem vadászhatott, legalább lovaglásra használta fel a kedvező mély földet és langyos levegőt, észre sem vevén, hogy lova után kullog a gyep hőroza, Thomboy. — Egyszerre Thomboy idegetlázító hangján erőset vonit s három lábon nyomon hajtani kezd. Lovasunk a szegény rokkantnak tréfáját elrontani nem akarván, utána lovagol. Thomboy határozottan s szünet nélkül folyvást nyomon hajt; mintegy 8 percz után a nyúlat, mellynek nyomán hajtott, felugratja s 20—25 perczig tartó hajtás után azt végletig zaklatja és elfogja.

Ez volt e derék kopónak az alföldön utolsó működése; de számára még más körbeni működés lön fenntartva.

1857. év őszeig Thomboy még mint házi eb régi tanyáján kedve kénye szerint teljes szabadságban létezett, minek folytán majd minden hajnalban tulajdon hajlamából vadászatra kerekedett s hangja az egész vidéken ismeretes volt.

A múlt őszen egy felföldi jó barátom s szenvedélyes lövővadász kerülvén sikságunkra, itt Thomboynak bravourjaival megismerkedett;

de különben is a nemes testalkotás feltünvén neki, azt előbbi tulajdonosától átvette s magával olly czélből vitte el, hogy véle részint lövő vadászatban, részint magyar kopókkal keresztezésre nézve kísérletet tegyen.

Azóta tudósítást vettem e barátomtól, hogy Thomboy a lövés alá hajtásban is kitünő s előtte a múlt őszön több nyúl és 4 róka lövetett el.

Mire nézve a lövész vadászokat felszólítom, hogy az általam felhozott kérdésre nézve kísérleteket tegyenek, mit legkényelmesebben s legolcsóbban úgy vihetnek véghez, ha az országban több felé létező zaklató falkákból azokat, mellyek ott lassúságuk miatt kimustráltatnak, átveszik.

Szerkesztő urat pedig arra kérem: ne vegye rossz néven, hogy kedvenczem biographiáját olly terjedelmesen irtam le; de hiszen egyike volt ő azon respectabilis nemes állatoknak, mellyre ha már elvénhedett állapotukban néz a vadász ember, akaratlanul is felsohajt, mondván: Csak ezt tudnám megfejeltetni! Különben is, ha Bucephalusnak tér jutott a világ annálisaiban, megilleti az Thomboyt a „Vadászlapban.“

Vidravadászat.

(A 6-ik számban közlött cikk kiegészítése.)

HAVAS SÁNDORTÓL.

Hitelt érdemlő előleges tudósításaink szerint, az e téli szakban kivált pedig a február első napjaiban esett jókora havazás után, a csonttá fagyott „rétségen“ igen kedvező sikerrel jártak az emberek vidra után. Dombrádon 16, Beszterecen 27, Pátróhán 18, Kékcсэн és Berenesen 10, Rádon 5, Halászon 8—10, Karádon és Czigándon 20-nál több vidrát ejtettek az odavaló leginkább paraszt puskások, és ezeknek nagyobb része egyszerű lápmetszővel volt ellátva. Mindezen helységek alig néhány □ mértföldnyi területen fekszenek egymás mellett, és ezen csekély térségen körülbelül 3 hét alatt vagy 150 darab vidra esett. Van hát mire vadászni! Bizonyos vagyok benne, hogy a közép és felső Tisza, Bodrog és Szamos közelében szintén nagy sikerrel vidráztak, mert az idő rég óta nem kedvezett így a vadászat e nemének — talán nekünk is jut még valami!

Illy reményekkel biztatván egymást, február 6-án elindultunk Besztereczre s útközben néhány jó vadászt szedvén fel, este érkezőnk meg s ott már egy más vadásztársaságra is akadtunk, melly, mintha odajövetelünket előre megérezte volna, szintén azon czélből jött s velünk azonnal szövetkezett. Tüstént előhívtam Csákit a híres vidrászt, ki a télen egymaga 21 vidrát fogott. Ez alkalommal szokatlan

nyájasan viselte magát irányunkban s a másnapi vadászatra vérmes reményekkel keesegtetett. A három-négy napos havon, úgymond, a friss vidranyom még jól meg-látszik s az én kutyám még bátran elmegyén rajta. Jókora vidrát mutatott elő, melyet társa alig két órával elébb lött; egy másik vadász pedig vadmaeskát hú-zott elő, mely az nap délután szintén a besztereczi „csereten“ lövetett. Ezen két vad láttára szenvedélyünk tetőpontra hágott s alig vártuk hogy viradjon.

Másnap, midőn az ég boltozata még olly szürke volt mint egy elviselt bak-kanesosköpeny, már talpon valánk s mindannyian szánokra ülven, Csáki vezetése alatt vigan s élénken felcsigázott előérzettel hajtattunk a rét vasmegyeri oldalába, hol vezetőnk állítása szerint a vidrát az idén még nem bolygatták.

A nap tisztán ragyogott le a felhőtlen égről; legkisebb szellő sem rezgette a különben igen érzékeny nádcseretet; a Hegyaljának sötétkék bérczei, melyek a világos tiszta légben olly közelieknek látszottak, gyönyörű csoportozatban övezék körül a rétközi lapályokat s fel egész az unghi havasokig átlátszó lenge ködben úsztak a különben kietlen téli tájkép fölött. A nap igen szépen kezdődött!

A rét azonban most egész más alakot öltött magára. Viz csak itt ott, apróbb „locsogókban“ s a legmélyebb erek szélein látható, hol vagy halászok „gyalmol-tak“, vagy vidrák kerestek járást a jég alá. A sík tavakat most két, sőt három lábnyi jégkéreg borítja, az erek majdnem fenékgig vannak befagyva. Taval a nád-cseretek, lápok és ingoványok egy színvonalban állottak az azokat borító jég fö-lött; most a víz általában leebb takarodott a föld gyomrába s még a feneketlen láp-kútakból is kiapadt, szárazon hagyván a nádas szigeteket, a dágványok zsombék-jait és a lápvadont s porondot alkotván ott, hol nyáron a leghosszabb nyelű csák-lya sem ért feneket. Az egész réti világ meztelen csontvázként mutatja alkatrészeit a „tömjékben“, mely néven a rétköziek a nád, sás, gyékény, kaka, vizi tők, su-lyom, eleesk, kolokány, vizi folyondár s mindennemű vizi növények elkorhadt gyö-kei- és száraiból száradokon át alakult s a jövő növényzetnek tápúl szolgáló por-hatag csörmelékét értenek. Ezen száz meg ezer gyökérnek összevissza szőtt hálóz-a-tából, mely a „gaznak“ a víz színéhez legközelebb eső kérgét és most az érnek me-redek partoldalát képezi, a vidrának tavali „tömlői“ üresen tátognak felénk. Ő egykét emelettel leebb költözött, régi lakhelyét rókának vagy vadmacskának en-gedvén át ideiglenes menedékül. Tisztán kivehető a vidrának minden tanyája, vagy mint itt nevezik „tömlője“, és ebből a halászóhelyek felé vezető „járások“ mutat-ják, milly gondos elővigyázattal szokta ő megválasztani helyét.

Azonban esalatkoznék ki azt hinné, hogy most már mindenütt szárazon és minden veszedelem nélkül járhat a lápokon. Ezeknek alkotása valóban megfoghat-lan. Az erősen befagyott gázos kéreg alatt, mely a lápoknál nem is olly vastag mint a sík tavakon, sok helyütt a mi lápmetszőinkkel megmérhetlen mélységű víz fakadt fel. Épen egy friss vidralék körül keresgélttünk, midőn egy odaváló ember rám kiáltott: ne menjek tovább, mert beszakadhatok! Majdnem ölhosszú lápmetsző-jét bedugta egy illy bugyogványba s ime az egészen eltűnt a lápkéreg alatt. Talán ezen egész rétség egy nagy földalatti tengert takar be, melyet nem tudom mellyik társulat — s h o v á fog lecsapolni!

Szánunk ehhez képest mindenütt leginkább csak a jól befagyott erek és úgynevezett „folyások“ tekervényes ágyaiban haladt s a lápokot mennyire lehetővé kerültük. Útunkban lehetetlen volt a számtalan róka, nyúl, farkas, vadmacska stb. nyomait észre nem vennünk a vidrának nyomai mellett! Vadásztársaink nagyobb része elejétől kezdve nagy kedvet mutatott a kopókat a gyűrűkéről elbocsátani s egyegy darab rétet meghajtani, mi kétségtelenül jutalmazó lett volna rájuk nézve: mi mindannyiszor szerencsésen lebeszéltük őket azon indok felhozásával, hogy hiszen rókát nyulat otthon is lőhetnek eleget, de most, midőn vidrát várhatunk, nem érdemes az időt illyesmivel tölteni stb.

A rétnék szárazföld felőli oldalán azonban olly sok vad nyoma látszott, mint-ha valami csorda vagy juhnyáj járt volna ott; ezt tovább nem nézhették tétlenül vadásztársaink s a kopók gyűrűkeit megoldták. Ez ránk nézve ártalmassá lőn, mert a társaság nagy részét a kopók élénk csaholása azonnal másfelé vezeté s működéseinkben azután se közös terv, se öszhangzás nem volt.

Mi néhányan a vidrászathoz hívek maradván, fél órai keresés után egészen friss nyomot leltünk. Csáki biztatva mondá „ezt megkapjuk!“ Egyetlen kutyája, melly a tavali négyből felmaradt, sebesen száguldott a nyomon; mi mindenütt utána. Egyszerre eltűnt előttünk a cseretben és sajátszerűleg kezdett vakogni. Nyugtalanul tért vissza gazdájához, mintegy hirül adván neki, hogy a vidra ott van, azután ismét eltűnt és rögtön élénk visítás és marakodás hallszott. Mi sebtén kerestük fel a lékeket, mellyekből friss, be nem fagyott víz bugyogott. A kutya javában üldözte a vidrát a gazban s szintén előre láttuk, hol kell neki előjönni. Feszült figyelemmel őrködtünk a lékeknél, szemmel tartva egyúttal a nádast is, ahogy szárazon akarna tovább iramodni. Azonban ép e válságos perczen jelentek meg a kopók, mellyeket hiában iparkodtunk elkergetni. A vidrászkutyának folytonos visításai által a színhelyre csalatván, nagy robajjal törtek a cseretbe s azonnal hajtani kezdtek. Eleinte örvendtünk ez eseménynek, azt hívék, hogy a vidrát hajtják, de később kitért csalódásunk: róka ugrott ki a sok kopó elől s Csáki kutyája is hihetőleg szeme elől vesztvén a vidrát, mellyel addig küzdött, a kopók után ment. Beküldtük embereinket, hogy üssék és turkálják a gatz; de a vidrának többé semmi nyoma; minden törekvéseik daczára sem bírták őt menhelyéből kizavarni. Megtekintvén a cseret széleit s a lékeket, nagy bámulásunkra azt vettük észre, hogy a befagyott tónak csak a nádas felőli oldalában volt egy kis víz, különben pedig az egész jég alatt üresség! A vidra tehát ezen jég alatti üregekben nyugodtan várhatta be a veszélyt s mi semmikép sem tudtunk neki ártani. Itt nincs tovább mit keresnünk, menjünk másfelé — mondám s más irányban indultunk el. Csakhamar új nyomra akadtunk s a vidrát itt is az imént leírt módon üldöztük, de ezt is hasztalanul. Nagy meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a vidrák lékjei mind be vannak fagyva, annak jelétül, hogy onnan eltakarodtak; mert különben ők halászó lékjeiket befagyni nem engedik, hanem napjában többször felverik. Szegény halak is pórul jártak az idén! Hol csak egy kis locsogó mutatkozott, seregestől tódultak oda a víz színére s ott lézengtek egész alélt állapotban. Embereink pusztá kézzel szedtek ki annyit, mennyi nekik tetszett; a réti sasok, varjúk, sőt — mi téli időben hallatlan dolog — még a

va s fejtű gémekek is, egész kényelemmel fogdosták ki a halakat s a kopók is illy félig döglött hallal laktak jól, melly a kevés és sűrű tledékű vízben tovább élni nem tudott.

Társaink nagy része, midőn hosszú keresés után sem akadtunk új nyomra, türelmét veszté s midőn a falun áthajtottunk, észrevétlenül elmaradozott a meleg sutnál. Négyen azonban, néhány lápmetszővel s fejszével ellátott ember és a lankadatlan Csáki kíséretében, a beszterecki vár *) környékére, a Ticczére s Hajnal erére mentünk, honnan Csákinak 18 vidrája került. Útunkban mindenütt számtalan vidranym s felvágott tömlők tarták bennünk ébren a reményt, hogy mi is hozunk haza vidrát. Minél leebb mentünk a Hajnal erén, annál sértetlenebb volt a hó, és a sok vidranyom úgy látszott, mintha megannyi gömbölyű sulykot húztak volna végig a havon.

A vidrászkutya egy partoldalban hirtelen megáll előttünk s merőn hallgatódzik. Mi is azonnal megállottunk, nesztelenül figyelve a kutyára, mellynek működését igazán öröm volt nézni. Első jobb lábát vizslaként felemelvén, mozdulatlanul szegezé füleit és szemeit a tömjék oldalához lehető közel. Vidáman intettünk egymásnak csöndességet, mit most hála Isten semmi hivatlan kopó nem zavart meg. Egyszerre mérgesen a gazba harapott kutyánk és sajtyszerűleg vakkantva elmagát, egy percz alatt az általunk eddig nem látott tömlőbe fúrta magát. Gyorsan a lékekhez! A part hosszában elállottunk mindössze 5 illyen léket, mellyek környéke a vidra vizével és sarával még azon frissen volt bemocskitva. Embereink fejszével egészen felvagták a tömlőt, mindkét oldalról egész a vizig. A vidrának lehetlen volt máshová mint a vízbe szöknie. Az átellenes part jegét egy ember fel s alá járva, folytonosan ütötte a fejsze fokával, hogy a vidra az ellenkező oldalon ki ne szökjék. A legfelső léknél álló puskás jelt adott, hogy az ő lékjében szörtyögött a vidra. Mozdulatlanul lestük mindnyájan. Az én lékem közül egy kis ökörszem repkedett fel s alá a nádszarakon, olly gondtalanul, hogy bizonyosan fatuskónak nézett. Épen mozogni kezdett a víz az én lékenben s én feszült várakozással lestem a vidra megjelenését, midőn a kis ökörszem ép a lék szájához ugrott le. Be furcsa volna, gondolám magamban, ha ökörszem és vidrát lőnék egy lövésre, ez már csakugyan ritka eset lenne! Az ökörszem azonban elrepült s a vidra nem akart előbújni. Azon perczben szomszédom fegyvere durrant, én merőn szegezem esöveget a léknek s jó darabig várakoztam. Szomszédom nevetve hitt haza. Ő a háromszoros kudarcz bosszúságában belőtt a lékbe, midőn én még mindig vidrát lestem. Nem tudtunk eléggé csodálkozni ezen kudarczokon, midőn ismét azt vettük észre, hogy a jégnek nagyobb része alatt nincs víz, hanem levegő! És lemondva minden reményről, haza siettünk. A kutya még azonkívül 2 vidrát állott hazamentünkben, de ne-

*) E néven nevezik az ottaniak a jelenleg is fennálló s a lápok közt észrevétlenül és hozzáférhetlenül lappangó földerődöt, melly hajdan vár s a hagyomány szerint Zólyominak, egykor e vidéken is nagy birtokú főúrnak, titkos kéj- és menhelye volt.

künk is elég volt már a multság, mit másnap ismételni nem volt időnk. Csáki bosszankodása és levertsége leírhatlan!

Egy ismerősöm azt jegyzé meg, midőn vidravadászatunkat elbeszélők neki, hogy ez nem úrvadásznak való multság, hanem inkább holmi lesipuskáshoz illő foglalatosság, ki a vidra bőrét jó drágán eladhatja. Én azonban azt tartom, hogy meg sem állhatja a szenvedélyes vadász, hogy a vadászat e nemét meg ne kísértse ott, hol vidrát sejt. Nehány □ mértföldnyi térségen 150 vidra három négy hét alatt, megérdemli, hogy az ember megnéze, már csak a változatosság kedvéért is. És jól kitanított kutyákkal ép olly multságos lehet, mint bármelley kopózás, mert a vidra nemcsak lassan tud csúszni a szárazon gyönyörű kis lábaival, mellyek a vadásztársznyának legszebb ékei lehetnek, hanem mint csak imént tapasztaltam, bármelley négy lábú kisebb vad módjára nagyokat szökik s vágatva halad hosszú ideig, ha megugratják. Bár nem tagadom, hogy szokottnál nagyobb türelem, kitartás s főleg, valódi vadászszenvedély kell hozzá, mint általában ahhoz, hogy az ember semmiféle vadat ne hagyjon bántatlanul, ha hozzá férhet.

Én csak mint kivételes multságot akartam a vadászat e nemét megismertetni, azon előbb általam is táplált hiedelem ellenére: hogy hazánkban általában kevés a vidra s hogy azt csak lesből, holdvilágos éjszakákon lehet megejteni. Át a lános sporttá ugyan soha sem fog válhatni, valamint nem válhatik azzá a medve-, szarvas-, vagy tűzokvadászat sem, de néhány kitanított kutyával mindazon kellékekkel bir, mit a sporttól csak várni lehet.

Az előbbi cikkemben közlöttekhez, a vidra természetéről ezeket kell még adnom: már az imént emlitém, hogy nem csak lassan járni, de sebesen futni is tud, még pedig jó sokáig. Továbbá, nem hogy két vidra egy kutyának dolgot ne adna ha szárazon találkoznak, de a 2—3 éves vidra, melly rókányi nagyságú szokott lenni, a közönséges kopót, ha egyedül van, megöli. Ennek példáját láttuk egy vadásznak jókora kopóján, mellyet csak gazdájának hirtelen megjelenése mentett meg a bizonyos haláltól; a vidra maga alá terítette s a kopó már csak bágyadtan vonított, mikor gazdája oda ért. Végre Csáki, ki e tekintetben felülmúlhatlan tekintély, azt állította, hogy a vidra néha télen is vet kölyket, mert ő tavál januárban hozott haza két ökönyi kis vidrát, és hogy soha sem szokott neki két kölykénél többje lenni, bár a nősténynek 4—6 cecese van. Most, mint hallom, a Tiszához közelebb vonúlt a vidrasereg, hol friss vizet és friss halat kap s viz utáni keresésében mértföldnyi utakat tett szárazon; múlt napokban legalább sok olly helyen is ejtettek vidrát, például a hajdú-böszörményi határban, hol azelőtt soha sem volt s nem is ismerték.

A gazda mint vadász.

VISONTAITÓL.

(Vége.)

VI.

Bizton állítjuk, hogy rendszabályaink hiányosságának tulajdonítható, ha a tilalmazott határok szüzentartása is a legnagyobb nehézségekkel jár s van eset, mi-

dön ez — mihez tartási biztos szabályok hiányában — lehetlen. Bizonyításul példával szolgálunk. Magyarország egy legelőkelőbb főúrnak van egyik uradalmában egy önállóan fekvő pusztai birtoka mintegy 2000 holdas, mellynek egy része 1400 hold, mivelet alatt álló rendezett váltó gazdaság, mintegy 600 holdas része erdő. Ezen pusztai birtok, bár közel fekszik az uradalom egyéb részeihez, mindamellett magára van körülveve egyéb — részint közbirtokossági, részint mások uradalmival. Ezen pusztai birtok tilalmas, még pedig régi idők óta. Történt, hogy több kisvárosi vador e határon a vadásztalalom daczára nem egy nyulat ejtett, minek az lett következtése, hogy az illető kerülő elvette fegyverét vagy az ispán elé kísérte, ki aztán az esethez mért módon tőn igazságot. Ezen esetek könnyen voltak elintézhetőek, mert egyrészt a megfélemlített egyszerű s tekintélytelen állású egyének a felvigyázónak vagy ellenmondás nélkül engedelmessé váltak, vagy külsejük szerény volta miatt a kerülő bajszos auctoritása által nyakon csipettek; azonban ellenszegülés esetére ezekkel is bajosabb leendett végezni. Történt azonban az idő folytában, hogy több lovasból álló csapat rontott a határba s ott minden tekintet nélkül hozzá látott az agarászathoz. A kerülő nem vétetett tekintetbe, egyébaránt a vadászok úri színe is imponált neki, mindamellett lelkiismeretének megnyugvást kívánván szerezni, az agarászó csapatot kalaplevéve emlékezteti a „Vadásztalalom“-táblára. Ezen eset többször fordúlván elő, a kerülő hol borralalóval, hol szitkokkal lőn elutasítva, míg végre az illető ispán kötelességének vélte a tilalom szentségét érvényesíteni. Kiküldé kerülőjét olly üzenettel, hogy a vadászok azonnal hagyják el a pusztát. Elhagyták. Máskor azonban az agarászat ismétlődvén, kiküld az ispán, hogy hajtsa be őket a kerülő vagy löjjön az agarak közé. Megtörtént. A vadászok nem jöttek be, agar nem esett. Végre megsokalván az ispán a dolgot, felfegyverzi 18 béresét vasvillákkal s körül fogatja a lovasokat, midőn épen az országútról ugrattak be a pusztára. A kardhoz szokott kardtalan lovasok ellenállásra vetemedni nem kívánván, szerencsésen behajtottak. De mi lett a vége? egy vig reggeli, mellyet a felbőszült, azonban megijedett ispán szobájában az illetők elköltöttek. A vadásztörvény hiánya miatt nem tájékozható magát az ispán, mennyire terjed jogköre, mit kell vagy szabadjon tennie!

Már most kérdjük helyesen van-e ez ügy? Mi történt volna, ha azok ellentállanak? mi, ha törvény elé kerül a dolog? részünkről nem vagyunk képesek elképzelni, miután a vadászsíjok, viszonyok és azok sérelmei, visszatörölésai s több effélék körül világos és határozott törvényeket nem ismerünk, mellyek a megszüntebbéli úri jogot pótolnák. Az illető hivatalos, ki elé ezen kérdés került volna, nem képzeljük mint teendett igazságot? — Hát ha még az járulna a dologhoz, hogy a tilalmazó jogai is kérdés alá jöhetnek, vagy hogy a tilalomtörök nem tartoznak a polgári törvény alá? stb. efféle; minek egy jól szerkesztett vadászcodex mind igen szépen megfelelné s kívánatos, hogy mielőbb megis feleljen.

A 7-ik számban közlött cikkben a behajtott vador vagy vadásztalalomtörővel akként ajánlottuk az eljárást, mint az a gazdasági tilalomtörökkel történni szokott. Kétségen kívül nem tehetünk egyebet s ezt mindaddig, míg a kölcsönös kiegyezkedés terén becsülettel megállhatunk. De a gyakorlatból tudjuk, mennyire ke-

véssé tájékozhatja magát a gazda, mihelyt bonyolodottabbá válik az eset, vagy ha csak törvényre kerül is a dolog, minek legtöbb esetben következése az, hogy a jogok csak a kényelmes eljárás határain belül tartatnak fenn, azokon túl eső esetekben pedig szépen elmosódnak a panaszok s végre az eredmény az, hogy langy pangásra kárhoztatjuk magunkat.

S miután már belefogtunk a vadásztörvényekről való szólásba, szükség emlékeznünk némely dolgokról, mik a gazdát e tárgy körül leginkább érdeklik.

Igen kívánatos volna, ha az alkotandó vadászcodexben meghatározatnák a netovább, mire a gazdának vadásztilalomtörök elleni eljárásban mennie szabad és lehet. A zálogolás joga megállapítván, az ellentállás fokozatait büntetés tekintetéből kikellenék jelölni, hogy a gazda azon szabályok határain belül mozoghasson s egyszersmind tudja, hogy tüzetesen leirt jogainak határa meddig terjed, mit és mennyit követelhet s hol van a határ, mellyen túl már csak rendes törvényes úton járhatson el.

Továbbá a vadászebek tarthatásának szabályozásáról is kell pár szót szólnunk. Mi nem kívánunk ebadót azért, hogy illetéktelen ne tartassanak vadászebek; mi nem kívánunk általános fejadót hozni a szegény kutyákra csak azért, hogy akkor majd kevesebben s csak olyanok tartanak, kik azokkal illetékesen fognak vadászhatni.

Az ebadó koránsem fogná azt eredményezni, hogy csak az tartson vadászebet, ki azt jogosan használhatja, hanem véleményünk szerint csak azt, hogy ismét egy teherrel többet róna ránk az indítványozó s — Vlad Marcziként szólva — „zegyieb semi.“

Mennyire szorítassék a vadászebek tarthatásának joga, ezúttal meghatározni nem kívánjuk. Sem az, hogy Verbőcziként „Sinkorán kutyát nemnemesnek tartani nem szabad“ nem kívánatunk, sem azzal be nem érhetjük, mit e tekintetben újabb idők rendeleteül ismerünk, hogy t. i. „vadászebet csak olly egyének tarthatnak, kiknek vadászati joguk van; ez is a Verbőczi igaza, mert az előbbjáró pont vadászjogot annál ismer el, kinél az eddig gyakorlatban volt, t. i. a nemes — szóval a volt kiváltságos osztálynál, de ezt is lerontja azon záradék: „kivéven ha azon ebek házőrzésre használatnak.“ Természetes, hogy midőn a rendőr az illetéktelen kutyát confiscálni akarja, hogy az házőrzőnek leend kijelentve.

E tekintetben tehát nyíltan az ebadó és kutyatartási megszorítás elleneiként lépünk fel s nehogy az vettessék szemünkre, miszerint Herostratusi művet cselekszünk s rombolni csak fennállottat vagy fennállót tudunk, de helyébe jobbat ajánlani nem: kénytelenek vagyunk ebbeli véleményünket formulázni.

Erre vonatkozó törvényjavaslatunk körülbelől így szólana:

1) Vadászebek tartása mindenkinek szabad, azoknak használata azonban csak a vadászjogokkal bíró egyéneknek tartatik fenn vagy azoknak, kik vadászjoggal bíró egyén engedelmével vadásznak, bár nem saját vadászterületeiken vagy habár egyáltalán fogva vadászterülettel s joggal nem bírnának is.

2) Vadászati tilalomtörök, ha vadászati segédeszközökkel követték el a tilalomtörést vagy jogsorbitást, az őket törvényszabta módon érő büntetés azon mérv-

ben fog növekedni, minőben a vadászati segédeszközök használtattak; p. o. egyszerű egyesövű puskával egyedül vadászott, vagy egyedül de kettős fegyverrel, vagy : fegyverrel és egy vizslával, vagy két három kopóval, vagy lóháton fegyveresen s agarakkal, vagy gyalog két három vagy több hajtóval, vagy lóháton nagyobb társaságban kopófalkával stb.

Ezen előszámlált tilalomtörési vagy jogesorbitási esetek mutatják, mennyire különböző beszámítás alá esik, mi módon lőn elkövetve a tilalomtörés vagy jogesorbitás, minő eszközökkel rendelkezett az illető. S ezen esetek elítélésénél így folytathatná a törvényhozó :

3) Ha a tilalomtörő vagy jogesorbitó vadászati jog élvezetében nincsen és saját kutyájával fogatott el idegen területen : a kártétel teljes megtérítése után személyétől ennyit s kutyájától három annyit tartozik fizetni.

4) Ha a tilalomtörő saját vadászati térrel bír, a kutyára külön büntetés nem esik. E pontban rejlik a kutyamegszorítás. De menjünk tovább s formulázzunk még néhány cikkelyt, és reméljük minden commentár nélkül át fog látszani, hogy nem szükség a vadászrendszabályok életbeléptetésére sem ebadó, sem kutyatartási privilégium vagy tilalom.

5) A tilalomtörés fokozatainak megítélésére :

a) legkisebb fokú tilalomtörés, ha szomszéd vadászjogos lép —

b) ha nem szomszéd vadászjogos lép a tilosba ;

c) ha szomszéd nem vadászjogos lép a tilosba ;

d) ha vador lép a tilosba. Vador olly egyén, ki vadászjoggal sehol sem bír s a vadat kereskedési célból lövi, vagy bár ki más, ha nevelt ápolit vadat oroz ;

e) nagyobb fokozatok elseje, ha bárki egyes vizslával illetéktelenül — vagy illetéktelen téren vadász ;

f) második, ha kopókkal gyalog —

g) harmadik, ha kopók után lóháton —

h) végre, ha hajtókkal vadászna. S így tovább.

Mindezen fokozatok felállítása és meghatározása okvetlen szükséges, miután első tekintetre beláthatja akár vadász, akár csupán gazda legyen valaki, hogy igen különböző hatást gyakorol azon téren, hol illetéktelenül jelen meg az, ki maga gyalogol egyes lőfegyverrel és az, ki 10—20 hajtóval terelteti lövés alá a vadat stb.

Mindezeket főleg azért hoztuk fel, hogy megfeleljünk némileg Baloghly Elek úrnak, ki e lapok 3-ik számába irt értekezését : „Miért van most kevesebb vad mint ezelőtt?“ *) azzal rekeszti be hirtelen, hogy : „ezen nem segít más, mint vadász-törvény és ebadó.“ S miután lehet, ki a nyomtatott ígének első tekintetre hitelt adni kész, még egyszer elhihetné közlő úr mondása után, hogy az ebadó szükséges s hogy a kutyatartás megszorítása a vadászat előnyeire befolyással bírna. A vadásztörvények igen czélszerűen alakúlhatnak aként, hogy illetéktelen vadászebeket tartani nem igen lesz kedve senkinek, ha egyszer hasznukat nem veheti s ha veszi, két három olly beszámítás alá esik, mintha a nélkül próbál szerencsét; miután épen úgy,

*) E cikkre egyéb észrevételek alább is olvashatók.

mint a tolvajlás gyanújánál a hamis kulesok s egyéb tolvajlási segédeszközök gyanút, sőt beszámítást húznak magokra, úgy itt is akép lenne a dolog az illetéktelen tartott vadászaktyákkal. Az ebadóra nézve tehát semmi szükség s azt ságjuk B. Elek úrnak, hogy nem jó ördögöt festeni a falra, mert az aztán könnyen meg is jelenhet; pedig hogy igen igen jó vadászcodexet lehet alkotni ebadó nélkül, azt bizonyitanom alig kell, ép olly kevéssé, mint azt, hogy a leghatalmasabb polgári codex, büntető törvény létezhet s ahhoz, hogy fennállhasson, nem kívántatik feltétlenül a közvetett adó-e vagy a neme.

Kivánatos, hogy elismert jogászaink is felszólaljanak e tárgyban s kifejtssék azt, mire tollunkat nem éreztük elegendő erősnek — a vadásztörvény javaslatát.

Két válasz Baloghy Elek úr czikkeire.

I.

Baloghy Elek úrnak e lapok f. évi 3-ik számában foglalt „Miért kevesebb a vad most mint ezelőtt?” című czikke, a vadmennyeségnek több év óta tapasztalt csökkenését azon körülménynek tulajdonítja, hogy 1848 előtt a sok rosz puskás nem tett olly nagy kárt a vadakban, mint most a kis számú ugyan, de gyakorlott és jó fegyverrel ellátott vadász; minek megelőzéseül czikkiró úr vadásztörvényt és ebadót sürget.

A vadásztörvény szüksége kétségbevonhatlan s jótékonyasága — kivált már tagosított vidéken, a tilalmazás megkönnyebbülése miatt, nyilvánvaló. Jó vadásztörvény azonban feleslegessé tenné az ebadót s egyszersmind meggátolná azt, hogy a vadorzás bár milly módon üzessék. Mert én a vadak gyérültének egyik okát abban találok, hogy azon sok kopezihér puskás, kiket Baloghy úr emleget s kiknek jelenleg sincs fegyvertük, a vadászatot azért most is úzi, még pedig a lőfegyvernél veszedelmesebb eszközzel t. i. törökkel s egy kopezihér puskás helyett most százakra megy a törkösök száma. Legjobb bizonyítéka ennek egy körültekintés a pesti vadpiacon, hol 1851-től 1855-ig az árult nyúlaknak csak $\frac{1}{20}$, három év óta pedig $\frac{1}{5}$ része van fegyverrel löve, a többi legnagyobb részt törben fogatott, mint ez a nyúl külsejéről s bevert fejről látható.

A vad gyérültének más oka a ragadozó állatok elszaporodtában keresendő. 1848 előtt az a sok kopezihér puskás tömérdek kártékony állatot lesből lövöldözött le s az úri vadász jelenleg nem hajlandó 2—3 hétig egy róka vagy farkas után éjtszaka leskelődni. A mint a nyúl fiait kielli, a kaesa s egyéb vizi állat tojásait kikölti, róka, farkas stb. tüstént felfalja azokat, valamint sas, héja stb. nem kis pusztítást tesznek bennök. Herezeg Coburg vacsi pusztája olly tilalom alatt van, hogy bármelley németországi vadastér sincs nagyobb alatt s még a tisztikarnak is hivatalvesztés mellett tilos nyulat löni — és vad még sincs annyi, mint ezelőtt s a

18,000 holdnyi területen, hol ezelőtt 10 vadászaton sem lőttek pár rókat, most egy vadászaton 15—16 róka esik. Ezek ¹⁾ és a törkösök tesznek bennök nagy pusztitást.

Már most, a vadásztörvény egy részt a vadnak törrel foghatását igen szűk, térre korlátozná, miután a tilalmas téren törrel fogó csak úgy beszámítás alá esnék, mint a fegyveres vadász; más részt, a vadászati jogok rendezettségét ösztönt nyújtana arra, hogy — tömeges tilalmazás segélyével — a vadat jobban ápoljuk s védjük a ragadozók ellen. Ha ehhez továbbá még az is járulna, hogy — mint Németországban — a kártékony állatokra, szárnyasra úgy mint szárnyatlanra díj tüzetnek ki, úgy hiszem, rövid idő alatt nem volna okunk a vad gyérültét panaszolni és senkinek sem jutna eszébe az ebadó, mellynek hátrányai szegénylegényes pusztáinkon nagyon érzékenyekké válhatnának.

NAMÉNYI ANTAL.

II.

Tisztelt szerkesztő úr! A „Köz-vadásztér“ indítványát ²⁾ mindenek előtt azért üdvözlöm, mert olly alakban történt, melly — az úgy az érdeklettek általi megérlelésre tüzetvén ki — alkalmat nyújt a különböző nézetek nyilvánítására. Nincs erre jobb mód, mint az igénytelen kérdés-felelés útja. Bármilyen csekély legyen is, minden sportkérdésnek van saját körében érdeke. Hány olly kérdés van, melly iránt más tapasztaltabb sportsmantól jól esnék a felvilágosítás? míg viszont talán az én emlékezetem redői közt is van egy csekély tartalék, mellyből más vadásztárs kétségeit eloszlatni, terveinek elősegítésére felvilágosítást adni képes lehetnék? Így szól kivütem talán sok más is s örülni fog az alkalomnak, hogy a sportirodalomba közremunkálhat a nélkül, hogy hosszas tárgyaláshoz legyen kénytelen fogni, mire sem ideje, sem elég gyakorlata, holott rövideden és igénytelen felelet alakjában talán a legjobb tanácsot adhatná. Ha az igénytelen kérdések és felelések t. szerk. úr közkezdességű lapjának egy rendes rovatját fogják képezni, ³⁾ új érdeket fognak annak szerezni, mert balítéletek eloszlatására, érdekes észrevételek és felvilágosítások közzétételére ennél czélszerűbb eszköz a sportirodalomban nem létezik s az e téren közremunkálást azoknak is lehetővé teszi, kik lóval és fegyverrel jobban tudnak bánni, mint tollal és helyesírással; hogy pedig a sportsmannek általában ez a characteristikája, azt bizon senki sem fogja tagadni.

De lássunk a tárgyhoz.

Az egyesületek hatását senki sem tiszteli és magasztalja inkább, mint e sorok írója.

Nézzük Angliát, milly magas polezra emelkedett az — hogy minden egyebet mellőzzek — a sport terén, tisztán egyesületi úton.

¹⁾ Ezen állítás mellett tanúskodik Gulácsi Imre úrnak lapjaink múlt évi folyama 19-ik számában közölt s „A róka mint agár“ czimű czikke. Szerk.

²⁾ L. Baloghy Elek úr e czikkét lapjaink 7-ik számában.

³⁾ A rövid „kérdések, jegyzetek és válaszok“ rendes rovatát lapjaink jövő száma kezdi meg.

Hála az égnek, nálunk sem hiányzik jó akarat s létező szép és üdvös egyleteinkre tekintve örömmel mondhatjuk el, hogy a jóért és nemesért törekvők száma még nem veszett ki.

Minden egyesületnek alapja az érdek, melly az egyesülöket közösen s illetőleg egyenként a tervezett cél elérhetése felé buzdítja.

Legyen az távolibb határidőre terjedő jótékony és nemes cél, vagy pedig jelenlegi öröm és élvezet, az egyesület fennmaradásának főfeltétele mindig az leendő, hogy az egyesület minden tagja — saját felfogása és indokai után — egyenlő arányban részesüljön a közös eredményben.

Lehetnek ugyan olly egyének, kik egy jó cél iránti rokonszenvből egyesületbe lépve, csak áldozni és közremunkálni akarnak s ezzel honfűi kötelességüknek e részben eleget tesznek; de az egyesülők legnagyobb része a fáradozásnak és befektetésnek nyomban ohajtja élvezni jutalmát.

Miután az emberi természetnél fogva az első szerepre nehezebb találni szereplőket mint a másodikra, önkényt foly, hogy olly egyesület, mellynek legtöbb tagja az első szerepre lesz kárhóztatva, nehezebben jöhet létre, mint az ollyan, hol a siker minden egyes tagnak közvetlen osztályrészeül juthat.

Kopófalka után vadászók a cél egységénél fogva egyesüléstük sikerét mindannyian élvezik; egy futásban részesülnek; a kopók működését, a hajtott vad legyőzését, a vadászat hevélyeit közösen — és mégis mindenki személyesen — látják, érzik, abban együtt s egyenként gyönyörködnek a nélkül, hogy bárkinek a közből jutott része a másikat rövidítené vagy csorbítaná.

Másképp áll a dolog a lövadászatnál.

Itt a közvetlen sikert, a vadászat tárgyát, minden egyes magának igyekszik biztosítani.

Itt a közös öröm már csak a személyes barátság határáig terjed.

A vad elejtése, még pedig minden egyes vadászra szorítkozva, képezi az öröm alapját. Ha tehát ketten vagy többen együtt lönek egy darab vadat, már egyik a másikának örömét csorbította, mert az elejtés öntudata nem kizárólag sajátja s e jogban mással kell osztzkodnia; ha pedig pajtása előle vagy helyette lőtte el a vadat, igényei már megrövidíték s bármi csekély legyen is bennünk az irigységi hajlam, az illy osztzkodás, megrövidítés — ha a sérvet nem is nyilvánítjuk azonnal — még is nehezünkre esik.

Itt tehát megvan az egyéni vágy: a fáradság jutalmát kizárólagosan megszerezni.

Távol vagyok az állitástól, hogy nem örvendhetünk pajtásunk sikeres és kedvező eredményü működésének, sőt inkább szerintem az igazi sportsman nem hogy irigy volna, de méltányos is szokott lenni mások iránt s az örömeztetben szívesen osztzik; de én itt csak elvontan indúlok ki onnan, hogy a puskás vadász örömét végleg elemezve azt fogjuk találni, hogy ezen örömet minél több, szebb, nagyobb vadnak minél távolabbról és minél idegfelesztőbb körülmények közti elejtése és birhatása feltételezi; s ezen sarkpontoknak különböző egyéni felfogásából fejlődnek ki aztán a különböző vadászjellegek.

Ha a vadászat tulajdonosa a házi úr nem irigy, és örül ha vendégei is lönek valamit, ez igen szép és tiszteletreméltó vonás, de egyesületben lehetlen dolog, mert ott minden tag megkívánja jogos részét az egésznek gyümölcséből; ott, ha vannak is olly nemes és önmegtagadó résztvevők, kik a czél jótékony hatását szemügy előtt tartván, csak áldozni és közremunkálni akarnak, az oształékról pedig a többi tagok javára lemondanak, a legnagyobb rész még is nem azért állott össze, hogy más élvezze az egyesület által czélba vett örömet. E legnagyobb rész élvezni, löni, erdészeit neveltetni, vizsláit taníttatni, az erdő, sik és vizi sport gyönyöreivel megismerkedni, lehető legtöbb kitűnő sport-egyéniséggel találkozni, társalogni, eszméket cserélni stb. ohajt.

Kérem már most, milly óriási mérvvel kellene azon közvadásztért, lakházat, erdészszemélyzetet, vadmennyiséget mérni, melly a sport minden vagy legalább többféle igényeinek megfelelne s 100 részvényes irányában — ha ez nem is jelenne mind egyszerre meg — az imént említett előnyöket nyújthatná?

Az indítványozott köz-vadásztér a tervezett kiterjedésben ki nem vihető s csak kevesebb számú résztvevők által, kik egyenlő élvezhetésben, vagy élvezhetés lehetőségében részesülhetnének, jöhetne létre; továbbá a távolságnak, melyre a részvényesek a köz-vadásztérhez laknak s egyéb mellékes költségek tekintetéből, illy vadászegylet sikeresen csak azok által kezelhető és használható, kik a vadásztérhez közel laknak, kiknek az oda juthatás könnyű, s kik minden kedvező időnyt ott tölthetnek.

Röviden, tapasztalás erősítette véleményem az, hogy köz-vadásztért csak kisebb számú és a térhez közel lakó egyének fognak sikeresen alakíthatni és fenntarthatni.

Ha nézetem hibás, remélem útna igazít egy tapasztaltabb sportsman s mennél többen közlik nézeteiket, annál inkább fogok örüdeni; mert egy olly országban, hol — mint nálunk — a sportkedvelők sorában a honfiak jobbjai állanak, minden e tárgyba vágó kérdés megvitatásából valamelly jó és üdvös eszme fog keletkezni s habár észrevétlenül, de még is egyegy lépéssel fogunk e téren előhaladni; és nem kétlem, hogy kölesönös eszmecsere útján rövid idő múlva olly szabályok vernek körülünkben gyökeret, mellyekhez minden sportsman ragaszkodván eként egyetemben s a nélkül, hogy ez külön egylet alakját öltse fel, egész honunk egy szabályszerűen kezelt vadásztérre alakuland.

OBSERVER.

Eladó lovak.

Meszleni Meszlényi Lajos úrnál Daád pusztán Tolna megyében Földvártól 3, Ozorától 1/2 órányira :

10 darab, 4 éves, hg Eszterházy angol ménlovaitól származott, négyes és ketős fogatban járó hámos lovak. Bővebb értesítést ad a számtartói hivatal Daádon, vagy a tulajdonos Velenczén. (Ut. posta Velence.)

A főtí istállóban tizenegy darab 4 éves ló, részint Alert, részint Bob Peel ivadéka. Bővebb tudósítást ad Lowe Tamás lovászmester Fótton, ut. posta Pest.

Egy 5 éves, 16 markon felüli pej herélt, b. Wenckheim Béla saját nevelése; megtekinthető az egyesületi lovardában, hol naponként nyereg alatt jár. Bővebb értesítést ad ugyanott Szathmáry Károly lovászmester.

Lóárverés.

F. 1858-ik évi június 8-án Pesten az együleti lovarda udvarán délelőtti órákban nyilvános lóárverés fog tartatni, melyre minden eladni vagy venni szándékozó ezenel meghívatik.

Az eladni szándékozó tulajdonosok felkérhetnek, hogy árverés alá hocsátani kívánt lovaik (vagy fogataik) pontos leírását, azaz, korát, szőrét, nemét, ivadékágát vagy származási fajtát s minőségét, valjon háts- vagy hámos, verseny- vagy tenyészlő-e? stb. úgy szintén árát*): — elapok szerkesztőségének mielébb (lehetőleg május 15-éig) bérmentve beküldeni sziveskedjenek a végett, hogy az ekként bejelentett lovak sorozatából viszont a venni szándékozó — szükségeikhez képest — előre tájékozhasssák magukat.

Az árösszegből, mellyen a ló elkel, az árverési költség fedezésére igen csekély százalék lesz levonandó.

*) Ezen ár alatt természetesen csak a kikiáltási ár van értve, melly azonban — a hely színén is meghatározható levén — az előleges jelentésből el is maradhat.

Lóverseny-határnapok:

Bécs, május 22. 24. 25.

Pest, június 5. 7. 9. és 10.

Kolozsvár, jul. 26 és 27.

Nevezési zárnapok:

Május 1. — Pest: Vadászverseny. (L. 1858. 1. sz.) Bécs: Gátverseny; Steeple Chase. (L. 7. sz.)

Május 23. — Bécs: Államdíj 50 arany. (L. 7. sz.)

Június 1. — Kolozsvár: Első osztályu államdíj 500 arany. Erdélyi díj 1000 pfrt. Másod osztályu államdíj 300 arany. (L. 9. sz.)

Június 4. — Pest: Batthyány Hunyady díj. (L. 1858. 1. sz.)

Június 10. — Pest: Nákó díj. (L. 1858. 1. sz.)

Június 29. — Kolozsvár: Kísérleti verseny. (L. 9. sz.)

Július 5. — Pardubitz: Handicap. (L. 1858. 6. sz.)

Július 24. — Kolozsvár: Asszonyságok díja. (L. 9. sz.)

Július 25. — Kolozsvár: Vadászdíj. (L. 9. sz.)

TARTALOM:

A kolozsvári lóversenyek sorozata 1858. — Thomboy. (Angol kopó lövadászon.) — Vidravadászat. Havas Sándortól. — A gazda mint vadász. (Vége.) Visontaitól. — Két válasz Balogh Elek ur czikkeire. — Eladó lovak. — Lóárverés. — Verseny és nevezési határnapok.

Megjelen e lap minden hó 10. 20. és 30-án egy iven. Előfizetést elfogad a szerkesztőség Pesten (Szervita-tér 3 sz. 2-ik em.) egész évre 10, félre 5 fital pp. Az 1857-ik évi első évfolyam teljes példánya kapható 6 ft. 24 kron p. p.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő Bérczy Károly.

Pest, 1858. Nyomatott Emich Gusztávnál.